

СОУ Гимназија „Добри Даскалов“ Кавадарци

ПРОГРАМА

ЗА ОРГАНИЗАЦИЈА И РЕАЛИЗАЦИЈА НА УЧИЛИШНИТЕ
ЕКСКУРЗИИ ЗА УЧЕНИЦИТЕ ОД СОУ ГИМНАЗИЈА „ДОБРИ
ДАСКАЛОВ“ КАВАДАРЦИ ВО УЧЕБНАТА 2022/2023 ГОДИНА

Стручен тим за подготовка на

Програми за екскурзии

Дир. Јасминка Чулева _____

_____

_____

_____

Кавадарци, 2022

Содржина

1. Вовед.....стр.3
2. Програма за изведување на стручно – истражувачка екскурзија со учениците од I и II година.....стр.4
3. Програма за изведување на завршна екскурзија за учениците од III година.....стр.7
4. Програма за изведување на завршна екскурзија за учениците од IV година.....стр.12

ВОВЕД

Согласно Годишната програма за работа на СОУ Гимназија „Добри Даскалов“ Кавадарци, како и Правилникот за начинот на изведување на ученичките екскурзии на учениците од средните училишта, од страна на стручниот тим за изготвување на програми за екскурзии донесена е Програма за изведување на ученичките екскурзии за учебната 2022/2023 год.

Во Програмата се опфатени:

1. Воспитно-образовни цели,
2. Задачи;
3. Содржина на активности;
4. Раководител, наставници, ученици;
5. Времетраење;
6. Локации за посета и правци на патување
7. Техничката организација, и
8. Начин на финансирање.

За подготовките од стручно-педагошки и техничко-организационен и безбедносен карактер и изведување на екскурзиите и другите слободни активности во училиштето се грижи стручниот тим формиран со Одлука од Училишен одбор.

Согласно Правилникот за реализација на училишните екскурзии оделно мислење даваат Советот на родители и БРО, освен за екскурзиите предвидени со член 7 од Правилникот. Програмата се презентира пред Училишниот одбор кој дава своја согласност и има целосен увид во организацијата, избор на агенција и реализацијата на екскурзиите.

Учениците кои нема да учествуваат во екскурзијата, согласно Правилникот училиштето ќе им организира настава.

ПРОГРАМА ЗА ИЗВЕДУВАЊЕ НА СТРУЧНО - ИСТРАЖУВАЧКА ЕКСКУРЗИЈА СО УЧЕНИЦИТЕ ОД ПРВА И ВТОРА ГОДИНА

1. Воспитно-образовни цели на ученичката екскурзија:

Согласно Правилникот за начинот на изведување на училишните екскурзии на учениците од средните училишта стручно-истражувачките екскурзии се реализираат за учениците од сите години на средно образование. Тие се поврзани со структурата, проектните активности и содржините програмирани од училиштето и се реализираат најмногу еднаш во текот на учебната година.

Стручно истражувачката екскурзија има за цел совладување, проширување на знаењата, примена на вештини и ставови преку непосредно запознавање на појавите, природните убавини, културно-историските знаменитости на поблиската и пошироката заедница и добивање сознанија за одделни подрачја од животот и работата на луѓето. Како специфична организациска форма во многу нешта е незаменлива во поглед на остварувањето на одредени цели и задачи на училиштето.

Формираните претстави и поими во текот на учењето се највпечатливи преку директен контакт со предметите и појавите т.е кога предметите и појавите се набљудуваат и проучуваат во нивните вообичаени природни услови, односно кога на ученикот му се демонстрираат во нивната природна димензија.

Основни воспитно-образовни цели се:

- стекнување нови знаења и продлабочување на веќе постоечките по одделни области и наставни предмети (македонски јазик и историја);
- збогатување на личните искуства и разбирање на вистинската суштина на животот;
- поттикнување и интензивирање на интелектуалното доживување на појавите;
- усвојување на воспитни вредности, социјализација, морален развој и културна свест;
- подобрување на социјалната интеракција меѓу учениците и наставниците;
- интензивирање на комуникацијата и дружењето меѓу соучениците;
- проширување на сознанијата на учениците за културно-историски вредности со универзално значење.

2. Задачите на ученичката екскурзија се остваруваат преку:

- Запознавање со културно-историски знаменитости традицијата и начинот на живеење во југозападниот крај на РС Македонија.
- Формирање позитивни чувства и развивање интерес за културните и естетските вредности кај учениците.

- Поттикнување и манифестирање на позитивни емоции, другарување, поддршка, солидарност и толеранција во комуникацијата и интеракцијата меѓу учениците.
- Формирање демократски ставови и надминување предрасуди, со цел успешна социјализација и нови искуства кај учениците.

3.Содржини и активности:

Посета и разгледување на градот Охрид, стариот град, античкиот театар, Плаошник и Самоиловата тврдина. Посета на Струга, Вевчански извори, Св.Наум, Хераклеа;

Македонија земја со богата историја. Република Северна Македонија земја со неброени споменици на религијата. Наша најубава земја која ја откриваме преку книгите во училиште, но и преку овие екскурзии би сакале да ја видиме и почувствуваме нејзината убавина. Во оваа дводневна екскурзија би сакале да го посетиме југозападниот крај на РС Македонија и да престојваме една ноќ во бисерот Охрид.

4.Раководител, наставници, ученици:

Раководител на екскурзијата: Горан Пановски;

Одговорни наставници: Класни раководители на I и II година

Учесници во екскурзијата: Учениците од I и II година и класните раководители;

Број на ученици: околу 200 односно 75%

5.Времетраење на екскурзијата:

2 дена(еден работен ден и еден неработен ден).

Време на изведување на екскурзијата: Април-Мај 2023 година;

6.Правци на патување: Кавадарци - Струга - Охрид - Битола – Кавадарци,

Локации за посета:

Предлог агенда за изведување на екскурзијата:

1 ден

- поаѓање од Кавадарци;
- посета на Вевчанските извори;
- посета на Струга
- посета на Плаошник, Самоиловата тврдина, Музеј куќата на Робевци;
- разгледување на градот и ноќевање во Охрид;

2 ден

- поаѓање од Охрид;
- посета на Музејот на коските, посета на црквата „Св.Наум“;
- посета на Хераклеа во Битола;
- пристигнување во Кавадарци

При посетата на овие локалитети, учениците со предавања од страна на стручни лица и наставниците ќе се запознаат со природните, историски, географски и културни одлики во овој регион што ќе придонесе за збогатување на знаењата на учениците

преку негување на традицијата, запознавање на природните богатства на нашата земја и нивно културно издигнување во општествениот сиситем на живеење.

Напомена: Бидејќи се работи за подолга релација во зависност од динамиката на патувањето, агендата може да претрпи мали измени.

7.Техничка организација: Согласно Правилникот за начинот на изведување на училишни екскурзии за учениците од средните училишта,училишната комисија формирана со одлука на Училишниот одбор, ќе ги превземе сите потребни постапки за реализација на истата. (Патувањето ќе биде со современи автобуси кои ги исполнуваат потребните стандарди.)

8.Начин на финансирање: Екскурзијата ја финансираат родителите на учениците во целост.

Вклученост на социјално загроени ученици за бесплатно учествување на екскурзијата.

Програма за изведување завршна екскурзија за учениците од III година

Врз основа на Годишната програма за работа на училиштето за 2022/2023 година, за учениците од III година, предвидена е повеќедневна екскурзија со општ воспитно-образовен карактер преку која треба да реализираат конкретни воспитно-образовни цели и задачи.

1. ВОСПИТНО-ОБРАЗОВНИ ЦЕЛИ

Училишната завршна екскурзија наменета за учениците има за цел совладување, проширување на знаењата, примена на вештини и ставови преку непосредно запознавање на појавите, природните убавини, културно-историските знаменитости на поблиската и пошироката заедница и добивање сознанија за одделни подрачја од животот и работата на луѓето. Како специфична организациска форма во многу нешта е незаменлива во поглед на остварувањето на одредени цели и задачи на училиштето.

Формираните претстави и поими во текот на учењето се највпечатливи преку директен контакт со предметите и појавите т.е кога предметите и појавите се набљудуваат и проучуваат во нивните вообичаени природни услови, односно кога на ученикот му се демонстрираат во нивната природна димензија.

Основни воспитно-образовни цели се:

- стекнување нови знаења и продлабочување на веќе постоечките по одделни области и наставни предмети;
- збогатување на личните искуства и разбирање на вистинската суштина на животот;
- поттикнување и интензивирање на интелектуалното доживување на појавите;
- усвојување на воспитни вредности, социјализација, морален развој и културна свест;
- подобрување на социјалната интеракција меѓу учениците и наставниците;
- интензивирање на комуникацијата и дружењето меѓу соучениците;
- проширување на сознанијата на учениците за културно-историски вредности со универзално значење.

2. ЗАДАЧИ

- Запознавање со културно-историски знаменитости, традицијата и начинот на живеење на луѓето во Италија и Франција.
- Формирање позитивни чувства и развивање интерес кон интернационалните, културните и естетските вредности кај учениците.
- Поттикнување и манифестирање на позитивни емоции, другарување, поддршка, солидарност и толеранција во комуникацијата и интеракцијата меѓу учениците.

- Формирање демократски ставови и надминување предрасуди, со цел успешна социјализација и нови искуства кај учениците.

3. СОДРЖИНА НА АКТИВНОСТИ

Посета и разгледување на градовите: Венеција, Верона, Милано, Монако, Монте Карло, Пиза, Фиренца и Постојна.

- Посета на значајни локации во: Венеција, Верона, Милано, Монако, Монте Карло, Пиза, Фиренца и Постојна.

- Сместување во Лидо Ди Јесоло, Милано, Сан Ремо и Монтекатини. Едно (1) ноќевање во Лидо Ди Јесоло, едно (1) ноќевање во Милано, едно (1) ноќевање во Сан Ремо и едно (1) ноќевање во Монтекатини, во хотели со 3 ѕвездички, на база на полупансион (ноќевање, појадок и вечера), во трикреветни и четирикреветни соби.

- Студиска посета на градовите и на околината во Венеција, Верона, Милано, Монако, Монте Карло, Пиза, Фиренца и Постојна.

- Активно учество на ученици кои претходно се подготвиле за некои интересни и значајни детали за местата или локации кои ќе ги посетат или веќе ги посетиле и споделување знаења и искуства за истите.

При посета на сите овие локалитети, учениците со предавања од страна на лиценцирани туристички водичи, ќе се запознаат со природните, историските, географските и културните одлики на овие земји, што пак ќе придонесе за збогатување на знаењата на учениците и нивно културно издигнување во општествениот систем на живеење. Хуманизмот, ренесансата, рококо и барок, можат да се согледаат преку сите градби и зданија во овие величествени градови. Исто така, ќе можат да го видат дејствувањето на атмосферската вода во варовничките предели, како Постојна и создавањето на величествени дела во природата, како пештерите, јамите, а ќе имаат можност да се воодушевуваат и на пештерскиот накит.

Преку реализацијата на оваа завршна екскурзија со општ воспитно-образовен карактер, учениците ќе ги прошират своите сознанија од повеќе наставни предмети (македонски јазик и литература, историја, географија, биологија, социологија, ликовна уметност, музичка уметност итн.). На тој начин, теоретските сознанија со кои располагаат ќе ги дополнат со практични и искуствени сознанија, кои ќе им бидат корисни во понатамошното школување и живот.

4. РАКОВОДИТЕЛ, НАСТАВНИЦИ, УЧЕНИЦИ

Учесници на екскурзијата: Ученици од III година од СОУ Гимназија „Добри Даскалов“ – Кавадарци.

Раководител на екскурзијата: Ленча Анѓушева - Чаушева

Одговорни наставници: Класни раководители од III година
Валентина Димитрова, Елизабета Бошкова, Гордана Еленова, Ленча Анѓушева –
Чаушева, Богде Коцева, Лоска Давчева и Блаже Велков.

Број на ученици: од 100 до 120 ученици.

5. ВРЕМЕТРАЕЊЕ НА ЕКСКУРЗИЈАТА

Времетраење на екскурзијата: 6 (шест) дена, со 4 (четири) ноќевања

Време на изведување на екскурзијата: април-мај, 2023 година

6. ЛОКАЦИИ ЗА ПОСЕТА И ПРАВЦИ НА ПАТУВАЊЕ

Предлог агенда за изведување на екскурзијата:

- Поаѓање од Кавадарци;
- Патување преку Србија, Хрватска, Словенија;
- Посета и разглед на Венеција;
- **Ноќевање во Лидо Ди Јесоло;**
- Посета и разглед на Верона;
- Посета и разглед на Милано;
- **Ноќевање во Милано;**
- Посета и разглед на Монако;
- Посета и разглед на Монте Карло;
- **Ноќевање во Сан Ремо;**
- Посета и разглед на Пиза;
- **Ноќевање во Монтекатини;**
- Посета и разглед на Фиренца;
- Посета и разглед на Постојна;
- Поаѓање и пристигнување во Кавадарци.

Локации за посета:

Венеција: Плоштадот и црквата „Св. Марко”, Мостот на воздишки, Дуждевата палата, многубројните канали, мостот Риалто.

Верона: Арената, куќата и гробот на Јулија, споменикот на Данте Алигиери, црквата Марија Антика, плоштадот Бра, Ербе и Дел Сињори.

Милано: замокот Сфорцеско, Катедралата Дуомо, галеријата Виторио Емануел, Миланската Скала, стадионот Џузепе Меаца.

Монако и Монте Карло: посета на Палатата, Океанографскиот музеј, Јапонската градина, црквата Св. Никола со гробот на Грејс Кели и Рение III Грималди, прошетка по патеката на Ф1, посета на салоните со познати марки на автомобили.

Пиза: Плоштадот каде што се наоѓа Кривата кула, посета на крстилницата.

Фиренца: Галерија Уфици, Палата Медичи, мостот Векио, Катедралата со крстилницата, палата Пити.

Постојна: Постојнска Јама (системот од пештери).

Правци на патување: Кавадарци – Венеција – Верона – Милано – Монако – Монте Карло – Пиза – Фиренца – Постојна – Кавадарци.

* * *

Преку посета на **Венеција** учениците ќе стекнат визуелни искуства за културно-историските знаменитости во готски стил, градби од времето на хуманизмот и ренесансата, како и периодот на барок. Венеција е град познат по туризмот и индустријата. Зградите на Венеција се изработени на тесно поставени дрвени столбови. Венеција е позната по својата работа со декорирано стакло, познато како Венецијанско стакло. Венеција е една од најважните туристички дестинации во светот, поради тоа што градот е еден од најголемите и најубавите градови на уметноста во светот.

Преку посетата на **Верона** учениците ќе стекнат визуелни искуства за културно-историските знаменитости на овој град. Верона светски е позната како место каде што се одвива Шекспировата драма „Ромео и Јулија“. Римската арена во Верона од I век е една од најголемите и најдобро сочувваните. Верона е град со голема историја. Во градот се сочувани неколку антички градби (арени, градски капији).

Милано е главен индустриски, трговски и финансиски центар на Италија и водечки глобален град. Во него се наоѓаат: италијанската берза, голем број банки, институции и универзитети. Милано е еден од главните градови во светот на модата и дизајнот. Благодарение на неговите важни музеи, театри и знаменитости (вклучувајќи ја Миланската катедрала, петтата најголема катедрала во светот и Санта Марија деле Грацие, украсена со слики на Леонардо Да Винчи), Милано привлекува многу туристи.

Монако е мала независна држава во Западна Европа. Од Италија, Монако е оддалечен само 16 километри. Во Монако се наоѓаат многу знаменитости: Палатата, Океанографскиот музеј, Јапонската градина, црквата Св. Никола со гробот на Грејс Кели и Рение III Грималди, патеката на Ф1...

Монте Карло е административна област на Кнежевството Монако. На Монте Карло му припаѓа најголемиот дел од уличната патека на Монако, каде што се одржува Формула I, големата награда на Монако. Монте Карло е спомнуван во многу филмови.

Пиза располага со многубројни културно-историски споменици, од кои најпозна е Кривата кула, висока 56 метри. Пиза е роден град на Галилео Галилеј. Во Пиза се наоѓа најзначајниот аеродром од овој регион во Италија, а има и многубројни истражувачки центри и три важни универзитети.

Фиренца е центар на европската трговија и економија, и еден од најбогатите градови на денешницата. Заради културното и уметничкото значење, често пати се нарекува и „Италијанска Атина“. Фиренца е позната како „лулка на ренесансата“ со нејзините споменици, цркви и згради. Најпозната градба во Фиренца е катедралата на градот, Санта Марија дел Фјоре, позната како Дуомо. Во срцето на градот се наоѓа фонтаната Нептун на Бартоломео Аманати, која е ремек-дело. Еден од мостовите кој посебно се издвојува е Понте Векио (Стариот мост). Фиренца содржи бројни музеи и уметнички галерии (познатата Галеријата Уфици) каде што се чуваат некои од најважните дела во светот на уметноста. Во 1982 година, историскиот центар на Фиренца бил прогласен за светско културно богатство од страна на УНЕСКО.

Постојна- Постојанска Јама или пештерата Постојна се наоѓа во југозападниот дел на Република Словенија, во самата близина на градот Постојана. Пештерата Постојна претставува сложен пештерски систем формиран од четири пештери, Постојанска Јама, Пифка Јама, Црна Јама и Магдаленска Јама. Животинскиот свет во пештерата е претставен со повеќе ендемски видови, меѓу кои најпозната и најголема е „Човечката рипка“. Туризмот во Постојанска Јама започнал да се развива уште пред два века, оттогаш па до денес, пештерата ја посетиле повеќе од 36 милиони туристи.

Напомена: Бидејќи се работи за подолга релација, во зависност од динамиката на патувањето, агендата може да претрпи мали измени.

7. ТЕХНИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА

Согласно Правилникот за начинот на изведување на училишни екскурзии за учениците од средните училишта, Училишната комисија формирана со одлука на Училишниот одбор, ќе ги преземе сите потребни постапки за реализација на истата (патувањето ќе биде со современи автобуси кои ги исполнуваат потребните стандарди.)

8. НАЧИН НА ФИНАНСИРАЊЕ

Родителите на учениците целосно ги покриваат трошоците за екскурзијата.

Вклученост на социјално загроени ученици за бесплатно учествување на екскурзијата.

Програма за изведување завршна екскурзија за учениците од IV година

Врз основа на Годишната програма за работа на училиштето за 2022/2023 година, за учениците од IV година, предвидена е повеќедневна завршна екскурзија со општ воспитно-образовен карактер преку која треба да реализираат конкретни воспитно-образовни цели и задачи.

Поради настанатата ситуација со Ковид-пандемијата учениците од генерацијата 2019-2023 немаа можност за изведување на екскурзија според програмските определби во III година. Согласно чл. 13 од Правилникот за начинот на изведување на училишните екскурзии на учениците од средните училишта завршната екскурзија може да се реализира на почетокот на завршната учебна година, па затоа бараме да се реализира во учебната 2022/2023 година.

1. ВОСПИТНО-ОБРАЗОВНИ ЦЕЛИ

Училишната завршна екскурзија наменета за учениците има за цел совладување, проширување на знаењата, примена на вештини и ставови преку непосредно запознавање на појавите, природните убавини, културно-историските знаменитости на поблиската и пошироката заедница и добивање сознанија за одделни подрачја од животот и работата на луѓето. Како специфична организациска форма во многу нешта е незаменлива во поглед на остварувањето на одредени цели и задачи на училиштето.

Формираните претстави и поими во текот на учењето се највпечатливи преку директен контакт со предметите и појавите т.е кога предметите и појавите се набљудуваат и проучуваат во нивните вообичаени природни услови, односно кога на ученикот му се демонстрираат во нивната природна димензија.

Основни воспитно-образовни цели се:

- стекнување нови знаења и продлабочување на веќе постоечките по одделни области и наставни предмети;
- збогатување на личните искуства и разбирање на вистинската суштина на животот;
- поттикнување и интензивирање на интелектуалното доживување на појавите;
- усвојување на воспитни вредности, социјализација, морален разој и културна свест;
- подобрување на социјалната интеракција меѓу учениците и наставниците;
- интензивирање на комуникацијата и дружењето меѓу соучениците;
- проширување на сознанијата на учениците за културно-историски вредности со универзално значење.
-

2. ЗАДАЧИ

- Запознавање со културно-историски знаменитости, традицијата и начинот на живеење на луѓето во Италија.
- Формирање на позитивни чувства и развивање на интерес кон интернационалните, културните и естетските вредности кај учениците.
- Поттикнување и манифестирање на позитивни емоции, другарување, поддршка, солидарност и толеранција во комуникацијата и интеракцијата меѓу учениците.
- Формирање на демократски ставови, надминување на предрасуди со цел успешна социјализација и нови искуства кај учениците.

3. СОДРЖИНА НА АКТИВНОСТИ

Посета и разгледување на градовите Венеција, Верона, Фиренца, Рим и Ватикан и Постојна.

-Посета на значајни локации во Венеција, Верона, Фиренца, Рим и Ватикан и Постојна.

- Сместување во Лидо Ди Јесоло, Рим и Монтекатини. Едно ноќевање во Лидо Ди Јесоло, две ноќевања во Рим и едно ноќевање во Монтекатини во хотел со 3 ѕвездички, на база на полупансион (ноќевање, појадок и вечера) во трикреветни и четирикреветни соби;

-Студиска посета на градот и на околината во Венеција, Верона, Фиренца, Рим и Ватикан и Постојна;

- Активно учество на ученици кои претходно се подготвиле за некои интересни и значајни детали за местата или локации кои ќе ги посетат или веќе ги посетиле и споделување знаења и искуства за истите.

При посета на сите овие локалитети, учениците со предавања од страна на лиценцирани туристички водичи, ќе се запознаат со природните, историските, географските и културните одлики на овие земји, што пак ќе придонесе за збогатување на знаењата на учениците и нивно културно издигнување во општествениот систем на живеење. Хуманизмот, ренесансата рококо и барок, можат да се согледаат преку сите градби и зданија во овие величествени градови. Исто така, ќе можат да го видат дејствувањето на атмосферската вода во варовничките предели како Постојна и создавањето на величествени дела во природата, како пештерите, јамите итн. а ќе имаат можност да се воодушевуваат и на пештерскиот накит.

Преку реализацијата на оваа завршна екскурзија со општ воспитно-образовен карактер, учениците ќе ги прошират своите сознанија од повеќе наставни предмети (македонски јазик и литература, историја, географија, биологија, социологија, ликовна уметност, музичка уметност итн.). На тој начин, теоретските сознанија со кои располагаат ќе ги дополнат со практични и искуствени сознанија, кои ќе им бидат корисни во понатамошното школување и живот.

4. РАКОВОДИТЕЛ, НАСТАВНИЦИ, УЧЕНИЦИ

Учесници на екскурзијата: Ученици од IV година од СОУ Гимназија „Добри Даскалов“ – Кавадарци.

Раководител на екскурзијата: Костадин Прокопов

Одговорни наставници: Класни раководители од IV година
Катица Манева, Анастасија Костова, Елизабета Иговска, Благородна Лазова, Даница Пецова, Наташа Матакова.

Број на ученици: од 100 до 120 ученици.

5. ВРЕМЕТРАЕЊЕ НА ЕКСКУРЗИЈАТА

Времетраење на екскурзијата: 6 (шест) дена, со 4 (четири) ноќевања

Време на изведување на екскурзијата: октомври-ноември, 2022 година

6. ЛОКАЦИИ ЗА ПОСЕТА И ПРАВЦИ НА ПАТУВАЊЕ

Предлог агенда за изведување на екскурзијата:

- Поаѓање од Кавадарци;
- Патување преку Србија, Хрватска, Словенија
- Посета и разглед на Венеција;
- Посета и разглед на Верона;
- Посета и разглед на Фиренца;
- Посета и разглед на Рим и Ватикан;
- Посета и разглед на Постојна;
- Поаѓање и пристигнување во Кавадарци.

Локации за посета:

Венеција: Плоштадот и црквата Св. Марко, Мостот на воздишки, Дуждевата палата, многубројните канали, мостот Риалто.

Верона: Арената, куќата и гробот на Јулија, споменикот на Данте Алигиери, црквата Марија Антика, плоштадот Бра, Ербе и Дел Сињори.

Фиренца: Галерија Уфици, Палата Медичи, мостот Векио, Катедралата со крстилницата, палата Пити.

Рим: Шпански скали, Колосеумот, Фонтана ди Треви, црквата Св.Јован Латерански, плоштадот Пополо, Навона и плоштадот на цвеќето, Пантеон, статуата на римската волчица, устата на вистината, театарот Марчело, циркусот Максимус, пешачката зона Виа дел Корзо.

Ватикан: Црквата Св. Павле, Св. Петар и ватиканските музеј со позната Систинска капела.

Постојна: Постојнска Јама. (системот од пештери).

Правци на патување: Кавадарци – Венеција – Верона – Фиренца - Рим - Ватикан– Постојна –Кавадарци

* * *

Преку посета на **Венеција** учениците ќе стекнат визуелни искуства за културно-историските знаменитости во готски стил, градби од времето на хуманизмот и ренесансата, како и периодот на барок. Венеција е град познат по туризмот и индустријата. Зградите на Венеција се изработени на тесно поставени дрвени столбови. Венеција е позната по својата работа со декорирано стакло, познато како Венецијанско стакло. Венеција е една од најважните туристички дестинации во светот, поради тоа што градот е еден од најголемите и најубавите градови на уметноста во светот.

Преку посетата на **Верона** учениците ќе стекнат визуелни искуства за културно-историските знаменитости на овој град. Верона светски е позната како место каде што се одвива Шекспировата драма „Ромео и Јулија“. Римската арена во Верона од 1 век е една од најголемите и најдобро сочувваните. Верона е град со голема историја. Во градот се сочувани неколку антички градби (арени, градски капији).

Фиренца е центар на европската трговија и економија, и еден од најбогатите градови на денешницата. Заради културното и уметничкото значење, често пати се нарекува и „Италијанска Атина“. Фиренца е позната како „лулка на ренесансата“ со нејзините споменици, цркви и згради. Најпозната градба во Фиренца е катедралата на градот, Santa Марија дел Фјоре, позната како Дуомо. Во срцето на градот се наоѓа фонтаната Нептун на Бартоломео Аманати, која е ремек-дело. Еден од мостовите кој посебно се издвојува е Понте Векио (Стариот мост). Фиренца содржи бројни музеи и уметнички галерии (познатата Галеријата Уфици) каде што се чуваат некои од најважните дела во светот на уметноста. Во 1982 година, историскиот центар на Фиренца бил прогласен за светско културно богатство од страна на УНЕСКО.

Рим- синоним за романса. Рим се смета за еден од најубавите антички градови во светот. Содржи огромни количини од бесценети уметнички дела, палати, музеи, паркови, цркви, градини, базилики, храмови, вили, плоштади, театри и други места воопшто. Рим е еден од најважните туристички дестинации во светот. Сето тоа се

должи на непроценливо бескрајно големо археолошко и уметничко богатство како и за шармот на својата единствена традиција, убавината на панорамските погледи и на големина на величествените вили и паркови. Меѓу повеќето значајни ресурси се и музеите. Рим е исто важен за музиката и има интезивна музичка сцена вклучувајќи и неколку престижни музички театри. Рим е еден од најголемите археолошки центри и еден од главните центри во светот на археолошките истражувања.

Рим е уникатен, бидејќи во неговите рамки постои независна држава, Ватикан.

Ватикан е енклава на Рим и во неа се наоѓа “Светата Столица”, којашто претставува врховна влада на Римокатоличка црква.

Постојна- Постојанска Јама или пештерата Постојна се наоѓа во југозападниот дел на Република Словенија, во самата близина на градот Постојана. Пештерата Постојна претставува сложен пештерски систем формиран од четири пештери, Постојанска Јама, Пифка Јама, Црна Јама и Магдаленска Јама. Животинскиот свет во пештерата е претставен со повеќе ендемски видови, меѓу кои најпозната и најголема е „Човечката рипка“. Туризмот во Постојанска Јама започнал да се развива уште пред два века, оттогаш па до денес, пештерата ја посетиле повеќе од 36 милиони туристи.

Напомена: Бидејќи се работи за подолга релација, во зависност од динамиката на патувањето, агендата може да претрпи мали измени.

7.ТЕХНИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА

Согласно Правилникот за начинот на изведување на училишни екскурзии за учениците од средните училишта, Училишната комисија формирана со одлука на Училишниот одбор, ќе ги преземе сите потребни постапки за реализација на истата. (Патувањето ќе биде со современи автобуси кои ги исполнуваат потребните стандарди.)

8.НАЧИН НА ФИНАНСИРАЊЕ

Родителите на учениците целосно ги покриваат трошоците за екскурзијата.

Вклученост на социјално загорени ученици за бесплатно учествување на екскурзијата.